

norms of legislation and by-laws are studied. The conclusions and proposals of scientists who devoted their work to the activities of customs bodies are investigated. The list of powers of customs authorities in combating smuggling is established. A description of the term "smuggling" is provided. The procedure for carrying out procedural actions that can be carried out to prevent smuggling is determined.

It is stated that to prevent smuggling, customs officers can carry out customs inspection, personal inspection, questioning of persons suspected of smuggling, and temporary seizure of vehicles used for illegal movement of goods across the customs border. Representatives of law enforcement agencies can involve customs officials to carry out such operative and investigative measures as controlled delivery and controlled movement of goods through customs border.

It is proposed to define the concept of "smuggling" in the norms of the Customs Code of Ukraine. Smuggling should be considered as the illegal movement of food and non-food goods, vehicles, historical, cultural, and currency values, explosive, poisonous, radioactive substances, weapons, and ammunition across the customs border of Ukraine.

It is proposed to cancel the provision of the Regulation on the State Customs Service, which provides for the right of customs officials to carry out investigative activities. Among the norms of the Criminal Code of Ukraine, it is worth providing the specifics of the personal examination of persons suspected of smuggling, as well as the rules for the temporary seizure of animals that have become objects of smuggling.

Keywords: smuggling, legal responsibility, customs and law enforcement agencies, fight against smuggling, prevention and counteraction to smuggling, commercial goods.

DOI: 10.33766/2524-0323.102.172-184

УДК: 323.283(477)

Чвалюк А. М., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

e-mail: prepod100500@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9795-2734>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПЕРЕШКОДИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕЛІКУ ТЕРОРІСТІВ

У статті проаналізовано чинники, які перешкоджають формуванню переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності. Дослідження порядку формування українського «переліку терористів» та результатів роботи Служби безпеки України й Міністерства закордонних справ України показало, що ці органи, хоч і наділені відповідними функціями, формування переліку не займаються. Причини криються у відсутності необхідного нормативно-правового забезпечення, зокрема стандартів доказування та низькому рівні співробітництва СБУ й МЗС України з іншими державами та міжнародними організаціями. Сам перелік, своєю чергою, є копією складеного Радою Безпеки ООН міжнародного «переліку терористів», і містить лише терористів міжнародного рівня та на покращення ситуації із запобіганням тероризму в Україні не впливає. Встановлено, що включити до вітчизняного «переліку

терористів» осіб (організації), що здійснюють терористичну діяльність на території України, зараз майже неможливо. Чинниками, які перешкоджають формуванню переліку осіб, котрі пов'язані з провадженням терористичної діяльності, є: місце РФ в Раді Безпеці ООН; пасивна позиція СБУ та МЗС України стосовно подання до інших держав, міждержавних утворень та міжнародних організацій пропозицій включити російських терористів до міжнародних «переліків терористів»; саботування Урядом України процесу прийняття постанови «Про затвердження доказових стандартів обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з санкційних переліків Ради Безпеки ООН, санкційних переліків іноземних держав та переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції», через що жодну особу (організацію) не можна включити до «переліку терористів» в порядку адміністративного судочинства. Зроблено висновок, що усунення першого з цих чинників можливо шляхом скоординованої роботи світового співтовариства. Усунення інших потребує активізації діяльності вітчизняних виконавчих органів влади та правоохоронних органів.

Ключові слова: тероризм, фінансування тероризму, перелік терористів, Служба безпеки України, Міністерство закордонних справ України.

Постановка проблеми. Визначення організацій або осіб «терористами» як покарання або створення підстав для посиленого контролю – явище не нове. Великобританія використовувала заборону певних організацій у своїй боротьбі з терористичними групами на Півночі Ірландії з 1920-х років. Інші країни, такі як Німеччина, також забороняли діяльність екстремістських груп на своїй території задовго до подій 11 вересня 2001 року. Однак саме теракти в Нью-Йорку дали поштовх посиленню міжнародного співробітництва для боротьби з тероризмом і започаткували використання узгоджених на міжнародному рівні списків цільових груп та окремих осіб, чия злочинна терористична діяльність стала транскордонною. Майже два десятиліття знадобилося Україні, щоб створити в липні 2020 року свій «перелік терористів». За два половиною роки, що сплинули з часу прийняття Порядку формування переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, до нього жодного разу не вносилися зміни. Це може вказувати на два діаметрально протилежні факти: 1) механізм формування вищезазначеного переліку, ідеально налагоджений і не потребує удосконалення; 2) норми, які містить у собі Порядок, «мертві» й не створюють для діючих на території України терористів жодних правових наслідків. Лише аналіз результатів роботи державних органів, що відповідають за формування вітчизняного «переліку терористів», здатен показати, який із цих фактів є істинним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні науковці неодноразово досліджували міжнародний тероризм як загрозу національній безпеці (А. Курас) та його політичний феномен (І. Алексеєнко), недоліки нормативно-правового регулювання боротьби з тероризмом в Україні (А. Місюра, О. Резнікова) та доцільність практичного використання іноземного досвіду в цій боротьбі (Ю. Крамаренко, О. Скок, Т. Шевченко). Однак ретельно розібрати проце-

дуру формування переліку осіб, пов'язаного із провадженням терористичної діяльності, ніхто з них не наважився, через що проблема наявності формально-бюрократичного підходу до формування переліку терористів в Україні кілька років залишалася непоміченою.

Формулювання цілей. Метою статті є встановлення чинників, які перешкоджають формуванню переліку осіб, пов'язаного із провадженням терористичної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Характер справ в аналізованому нами механізмі боротьби з тероризмом багато в чому залежить від механізму формування Переліку осіб, пов'язаного із провадженням терористичної діяльності або відносно яких застосовано міжнародні санкції (далі – Переліку), а також від ефективності міжнародного співробітництва в цій сфері.

Підставами для включення до Переліку є:

1) «рішення адміністративного суду про включення фізичних осіб, юридичних осіб та організацій, які відповідають критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, до зазначеного переліку (пп. 1 п. 4 Порядку);

2) відомості, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами, про фізичних осіб, юридичних осіб та організацій, які пов'язані з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції» (пп. 2 п. 4 Порядку) [1].

У Резолюціях Ради Безпеки ООН зазначено, що «тероризм можна перемогти лише шляхом застосування сталого та всеосяжного підходу, котрий включає активну участь та співпрацю всіх держав і всіх міжнародних та регіональних організацій» [2]. Отже, центральні органи виконавчої влади України та її правоохоронні органи також мають брати активну участь у формуванні вітчизняного та міжнародного «переліку терористів». Зокрема, СБУ, відповідно до своїх основних завдань, зобов'язана здійснювати за участю МЗС України «міжнародне співробітництво щодо подання пропозицій до комітетів Ради Безпеки ООН та до іноземних держав про включення (виключення) фізичних або юридичних осіб та організацій до відповідних санкційних переліків та розгляду запитів іноземних держав про включення (виключення) до (з) переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції» [3]. Вищенаведені обов'язки були покладені на СБУ в грудні 2019 року Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Також про необхідність їх виконання було зазначено в Плані дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL на 2020-2021 роки, схваленого Рішенням Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення від 30 червня 2020 року [4]. Планом було окреслено, що СБУ та МЗС України «мають постійно забезпечувати подання пропозицій до Комітетів

Ради Безпеки ООН 1267/1989 та 1988 про включення/виключення до/з відповідних переліків фізичних та юридичних осіб, які відповідають критеріям для включення/виключення, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН». Причому, Планом передбачалося подання пропозицій тільки до двох комітетів, до предмета відання яких відноситься введення та здійснення санкцій стосовно осіб, груп, підприємств та організацій, пов'язаних із «Талібаном», «ІДІЛ» та «Аль-Каїдою» [5; 6], водночас як Закон України «Про Службу безпеки України» встановлює обов'язок взаємодії з усіма комітетами Ради Безпеки ООН.

«Особливості національного законодавства, процедурні складності, суперництво чи протистояння між окремими країнами, роблять процес міжнародного співробітництва іноді складним та повільним. На відмінну від діяльності державних органів та міжнародних інституцій, організована злочинність, як на національному рівні, так і міжнародному, має більш високу оперативність дій та пристосованість до зовнішніх умов і, відповідно, меншу «обтяженість» процедурами узгодження» [7, с. 23]. Спробуємо розібратися, наскільки складно внести особу чи організацію до сформованого ООН переліку терористів.

Влада кожної держави, на території якої діє терористична організація, має право звернутися до Ради Безпеки ООН із проханням включити таку організацію до Зведеного санкційного переліку Ради Безпеки ООН (Consolidated United Nations Security Council Sanctions List). Причому «для прийняття позитивного рішення необхідна одноголосна згода всіх п'ятнадцяти членів Ради Безпеки ООН, включаючи РФ. Зрозуміло, що така процедура не позбавлена політичних впливів, а прийняття відповідного рішення може залежати від ставлення держави-члена Ради Безпеки ООН до тієї чи іншої організації або країни, яка подає відповідне звернення» [8, с. 5]. Фізичні та юридичні особи, пов'язані з терористичною діяльністю, потрапляють до вищезазначеного переліку та під дію санкційних заходів Ради Безпеки ООН за тією ж самою процедурою, що й терористичні організації, або не потрапляють до нього, якщо окремий член Ради Безпеки ООН цього не бажає.

Таким чином, алгоритм дій доволі простий: СБУ та/або МЗС України подають до комітету Ради Безпеки ООН пропозицію щодо внесення особи (організації) до переліку терористів; Рада Безпеки ООН розглядає цю пропозицію й приймає або відхиляє її, видаючи відповідне рішення; у випадку прийняття позитивного рішення дані про особу (організацію) вносяться до списку терористів, який оприлюднюється на сайті Ради Безпеки ООН. Однак є один нюанс: якщо особа (організація) буде резидентом РФ, досягти одноголосної згоди всіх п'ятнадцяти членів Ради Безпеки, й, відповідно, прийняти рішення, буде неможливо, через те що Росія систематично блокує рішення ООН. Як повідомляє МЗС України, «починаючи з 1991 року, РФ застосувала вето в Раді Безпеки ООН тридцять один раз, що майже вдвічі більше, ніж будь-який інший постійний член Ради Безпеки» [9]. Однак якщо внести до зведеного санкційного переліку Ради Безпеки ООН особу або організацію з РФ зараз майже неможливо, можна скористатися

статися механізмом внесення осіб до санкційного списку міжнародних організацій (спільнот), з членів яких РФ вже виключено (або у яких вона ніколи не перебувала), а також до санкційного списку окремих іноземних держав.

Виявлення підстав для внесення осіб та організацій до «переліку терористів», законодавець покладає на МЗС України (пп. 2 п. 4 Порядку) [1]. Однак у відкритих джерелах нами не було знайдено жодної згадки про подання МЗС України до міжнародних інституцій пропозицій щодо включення осіб та організацій до санкційних переліків з підстав здійснення останніми терористичної діяльності.

Резолюція Ради Безпеки ООН № 1373 оголосила тероризм загрозою міжнародному миру та безпеці та запровадила пакет обов'язкових для держав заходів у сфері протидії терористичній загрозі, а також закликала всі держави вжити конкретних антитерористичних кроків, включаючи криміналізацію тероризму як такого, заходи щодо посилення та вдосконалення прикордонно-міграційного режиму та припинення фінансування тероризму [10]. Завдяки активній діяльності держав-членів ООН, до міжнародного переліку терористів вже потрапили керівники груп радикальних ісламістів; бізнесмени, що фінансово підтримують Джихад; лідери повстанських рухів, що військовим шляхом намагаються скинути законну владу у своїй країні; керівники банківських представництв, відкритих у країнах-спонсорах тероризму; керівники міністерств та інших державних установ, пов'язаних із реалізацією ядерної ракетної програми КНДР; особи, відповідальні за закупку ядерних матеріалів для КНДР, тощо. Однак певні особи в цьому переліку досі відсутні, а саме громадяни РФ, що вчинили та продовжують вчиняти терористичні та воєнні злочини на території України.

Незважаючи на ухвалення Європейським Парламентом Резолюції від 23.11.2022 р. № 2022/2896(RSP), відповідно до якої Росію визнано державою-спонсором тероризму й державою, що послуговується засобами тероризму, на сайті Держфінмоніторингу викладений перелік держав (юрисдикцій), що не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, містить лише три держави: Кореюську Народно-Демократичну Республіку, Ісламську Республіку Іран, Республіку Союзу М'янма [11]. Існує на сайті Держфінмоніторингу і «перелік терористів», фінансові стосунки між якими мають відслідковуватися та блокуватися суб'єктами первинного фінансового моніторингу. У зазначеному переліку представлено лише декілька громадян РФ, які потрапили туди за те, що здійснювали в межах міжнародно-визнаних кордонів РФ свою протиправну діяльність, пов'язану з фінансуванням тероризму або розповсюдженням зброї масового знищення. Ці особи, переважно мешканці Чечні та Дагестану, розшуковуються владою РФ за терористичні злочини, скоєні на території РФ. У примітках деталізовано, що всі вони є членами ІДІЛ або Аль-Каїди й внесені до переліку на підставі Резолюції Ради Безпеки ООН. До речі, усі 958 осіб та організацій, внесених до українського «переліку терористів», додані туди на підставі резолюцій Ради

Безпеки ООН. Таким чином, слід констатувати, що весь викладений на сайті Держфінмоніторингу перелік складається з терористів міжнародного рівня, яких і так розшукує весь цивілізований світ. Зазначене наводить на певні роздуми відносно якості роботи МЗС України в наповненні вітчизняного «переліку терористів» [12, с. 288]. На фоні наявності, хоч і дещо розмитих, але все ж таки належним чином прописаних законодавчих механізмів, небажання МЗС України виходити з відповідними пропозиціями до міжнародних організацій сприймається щонайменше зі здивуванням. Судячи з усього, МЗС України цілком влаштовує його пасивна позиція у справі боротьби з фінансуванням тероризму, водночас, на нашу думку, проблема назріла і потребує більш активних дій. Наприклад, до українського, а в перспективі й міжнародного, «переліку терористів» слід включити російського диверсанта, польового командира незаконного збройного формування «ополчення Донбасу» Ігоря Безлера, який підозрюється у скоєнні низки найтяжчих злочинів на території України: жорстокому вбивстві людей, катуванню, захопленню державної влади, тероризмі. Однак ні МВС, ні СБУ його навіть не розшукують.

Відповідно до Закону України «Про Службу безпеки України», «СБУ виявляє фізичних осіб, юридичних осіб та організації, які відповідають критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, для включення/виключення до/з відповідних санкційних переліків, у тому числі переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, та оперативно перевіряє інформацію про відповідність фізичних осіб, юридичних осіб та організацій таким критеріям у межах запиту іноземної держави. При тому СБУ використовує затверджені КМУ доказові стандарти обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з відповідних санкційних переліків» [3]. І ось тут у роботі СБУ виникає збій, адже постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження доказових стандартів обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з санкційних переліків Ради Безпеки ООН, санкційних переліків іноземних держав та переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції», досі не прийнята. Рада з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, ще 4 червня 2021 р. рекомендувала Мін'юсту активізувати роботу з опрацювання проєкту цієї постанови та направити її на погодження до зацікавлених державних органів [13]. Протягом місяця проєкт постанови було складено, пропозиції та зауваження зібрані [14], але документ так і не побачив світ.

Отже, фізичні особи, юридичні особи та організації, незважаючи на свою формальну відповідність критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, не можуть бути включені СБУ до українського «переліку терористів» саме через відсутність затверджених КМУ доказових стандартів обґрунтованої підозри для такого включення. Однак, передбачивши повільність нормотворчої роботи КМУ, законодавець закріпив у законі резервну процедуру. «СБУ у судовому порядку ініціює питання про включення таких осіб до переліку осіб,

пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, **та/або** (виділено авт.) подає пропозиції до комітетів Ради Безпеки ООН та/або до іноземних держав щодо включення таких осіб до відповідних санкційних переліків» [3]. Отже особа, яка здійснює тероризм чи сприяє йому, може спочатку потрапити в український «перелік терористів», а вже потім, через подання пропозицій до комітету Ради Безпеки ООН, посісти відповідне місце в міжнародному «переліку терористів» або, навпаки, бути спочатку включеною до міжнародного переліку Ради Безпеки ООН (на підставі пропозиції від МЗС України) й лише тоді потрапити до переліку, який формує Держфінмоніторинг. Однак в об'ємному сформованому Держфінмоніторингом переліку [15] міститься лише одна терористична організація – Хатіба аль-Таухід валь-Джихад, яка здійснює свою терористичну діяльність, окрім інших країн, також і в Україні. Фізичних осіб з числа російських загарбників та колишніх громадян України, що перейшли на бік ворога, Перелік не містить.

Причини цього доволі прості. Перша криється в тому, що, поки КМУ не затвердить доказові стандарти обґрунтованої підозри у вчиненні тероризму, у СБУ зв'язані руки, адже, як зазначено в записці Генерального секретаря ООН, «жодні санкції не можуть бути введені на підставі секретної розвідувальної інформації» [16]. Саме тому встановити факт, що фізичні особи, юридичні особи та організації відповідають критеріям, визначеним резолюціями Ради Безпеки ООН, для включення їх до переліку терористів, має адміністративний суд. Друга причина має відношення до членства РФ у Раді Безпеки ООН, що позбавляє можливості включити російських терористів до санкційних списків Ради Безпеки ООН. Звісно, Україна може в односторонньому порядку визнати певних осіб терористами, накласти на них санкції та ввести посилений моніторинг щодо їх фінансових операцій, однак сферу такого моніторингу буде обмежено виключно банківською системою України.

«Сучасний тероризм став методом нав'язування своєї волі шляхом незаконного (несанкціонованого системними нормами) застосування насильства» [17, с. 42]. Мілітаризація та бажання нових територіальних завоювань є характерними проявами тоталітарного режиму [18, с. 47]. Саме тому прихильники неототалітарного режиму Путіна, виконуючи його злочинну мрію в перерозподілі сфери впливу в регіоні, швидко перейшли від погроз до відкритого терору. У рейтингу глобального індексу тероризму, підготовленого міжнародною групою експертів під егідою Інституту економіки і миру (The Institute for Economics and Peace) Сіднейського університету, Україна відтепер стабільно посідає високі місця (від 12 – в 2015 р. до 62 – в 2022 р.), мігруючи між червоними та помаранчевими секторами терористичної небезпеки [19].

Як зазначають І. В. Алексєнко та А. І. Курас, «сучасна глобалізація – це незавершений і нерівномірний процес, розвиток якого супроводжується різними за силою конртенденціями й суперечливими явищами. В умовах глобалізації проявляється здатність національної держави трансформуватися до нових обставин і потреб нової епохи, показувати високий потенціал пристосованості та

рівень гнучкості» [20, с. 10-11]. І тут у нагоді може стати Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

У ЄС існує два списки терористичних організацій, щодо яких діють санкції. Перший є копією списку ООН, другий включає груп та осіб як з ЄС, так і за його межами. Включення особи, групи або організації до Списку осіб, груп та організацій, що беруть участь у вчиненні терористичних актів і підлягають обмежувальним заходам, відбувається на підставі достовірної інформації, наданої державою-членом ЄС або іншою країною, у разі якщо рішення про це було прийнято у визначеному національним законодавством порядку. Воно може базуватися на винесеному судовому рішенні щодо вчинення терористичного акту, спроби його здійснити або сприяти йому, у зв'язку з ініціюванням розслідування (судового переслідування за такі дії), а також на відповідному рішенні уповноваженого національного органу. Перевірка та оцінка інформації щодо внесення організацій, груп чи осіб до Списку або виключення з нього здійснюється спеціально утвореною Робочою групою ЄС з імплементації Спільної Позиції щодо застосування особливих заходів по боротьбі з тероризмом. На підставі цього зазначена Робоча група готує рекомендації для Ради ЄС. Для кожної особи, групи та суб'єкта Рада ЄС надає роз'яснення, які критерії для включення до Списку були дотримані. Список та зміни до нього публікуються в Офіційному журналі ЄС (EU Official Journal) [8]. Зараз список налічує 14 осіб та 21 організацію [21]. Резидентів РФ він, на жаль, не містить, що підтверджує наші сумніви щодо якості роботи МЗС України.

Висновки. Можемо зробити висновок, що включити до українського «переліку терористів» осіб (організації), які здійснюють терористичну діяльність в Україні, зараз майже неможливо. Чинниками, які перешкоджають формуванню переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності, є: місце РФ в Раді Безпеці ООН; пасивна позиція СБУ та МЗС України щодо подання до інших держав та міжнародних організацій пропозицій включити російських терористів до міжнародних «переліків терористів»; саботування Урядом України процесу прийняття постанови «Про затвердження доказових стандартів об'єктованої підозри...», через що жодну особу (організацію) не можна включити до Переліку в порядку адміністративного судочинства.

Усунення першого з цих чинників можливо шляхом скоординованої роботи світового співтовариства. Всі інші потребують активізації діяльності вітчизняних виконавчих органів влади та правоохоронних органів, досягти якої можна шляхом посиленого громадського контролю за їх діяльністю.

Використані джерела:

1. Про затвердження Порядку формування переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 622. *Офіційний вісник України*. 2020. № 60. Ст. 1904. (дата звернення: 25.05.2023)

2. Expanding the Al-Qaida sanctions framework to include ISIS: UN SC Resolution 2253 (2015). URL: <https://www.derechos.org/peace/syria/doc/unsyr113.html>.

3. Про Службв безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382. (дата звернення: 25.05.2023)
4. План дій щодо удосконалення національної системи фінансового моніторингу за результатами 5-го раунду оцінки України Комітетом MONEYVAL на 2020-2021 роки. [Електронний ресурс] URL : https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/330/%D0%9A%D0%BE%D0%BE%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F/MON_2020.pdf. (дата звернення: 25.05.2023)
5. Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities. [Електронний ресурс] URL : <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1267>. (дата звернення: 25.05.2023)
6. Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011). [Електронний ресурс] URL : <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1988>.
7. Крамаренко Ю. М. Практичне використання іноземного досвіду в боротьбі з організованими злочинними групами, злочинними організаціями або злочинною спільнотою: метод. рек. / Ю. М. Крамаренко, О. С. Скок, Т. В. Шевченко. Дніпро : ДДУВС, 2021. 72 с.
8. Резнікова О. О., Місюра А. О. Удосконалення нормативно-правового регулювання боротьби з тероризмом в Україні: Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. 21 с. URL : https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-05/teror_UA-b03b7.pdf.
9. Заява МЗС України щодо нелегітимності перебування Російської Федерації в Раді Безпеки ООН та Організації Об'єднаних Націй у цілому. [Електронний ресурс] URL : <https://mfa.gov.ua/news/zayava-mzs-ukrayini-shchodo-nelegitimnosti-perebu-an-pya-rosiiskovi-federaciyi-v-radi-bezpeki-onn-ta-organizaciyi-obyednanih-nacij-u-cilomu>. (дата звернення: 25.05.2023)
10. Резолюція СБ ООН 1373 (2001). [Електронний ресурс] URL : https://www.unodc.org/pdf/cime/terrorism/res_1373_russian.pdf. (дата звернення: 25.05.2023)
11. Перелік держав (юрисдикцій), що не виконують чи неналежащим чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. [Електронний ресурс] URL : https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Res%20677%20sanction%20countries%20list/UKR_List_21.11.2022.pdf. (дата звернення: 25.05.2023)
12. Чвалюк А. М. Російська агресія, окупований Крим та протидія фінансуванню тероризму: матер. Міжнар. наук.-практ. кр. столу «Крим – це Україна: стратегія деокупації та реінтеграції» (м. Одеса, 24 лютого 2023 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. С. 286-291.
13. Рада з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: протокол засідання № 11 від 04 червня 2021 р. [Електронний ресурс] URL : https://www.fiu.gov.ua/assets/userfiles/330/RADA/PROTO_KOL11.pdf. (дата звернення: 25.05.2023)
14. Інформація про виконання заходів Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2021 рік. [Електронний ресурс] URL : <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/Zvedena-tablytsya.pdf>. (дата звернення: 25.05.2023)

15. Перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції: Наказ Державної служби фінансового моніторингу України від 7 жовтня 2010 р. № 183 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс] URL : <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/Terror/BlackListFull.pdf>. (дата звернення: 25.05.2023)

16. Unilateral sanctions in the cyberworld: tendencies and challenges: note / by the secretary-general. Report Special Rapporteur on the negative impact of unilateral coercive measures on the enjoyment of human rights, Elena Dovygan, A/77/296. [Електронний ресурс] URL : <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/464/12/pdf/N2246412.pdf?OpenElement>. (дата звернення: 25.05.2023)

17. Alekseenko I. V. International terrorism as a political phenomenon. Problems of counteraction. *Наукoвий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1 (110). С. 42-48.

18. Талдикін О. В. Сучасні недемократичні форми державного (політичного) режиму. *Наукoвий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 1 (98). С. 44-50.

19. Global Terrorism Index 2022. [Електронний ресурс] URL : <https://reliefweb.int/report/world/global-terrorism-index-2022>.

20. Алексєєнко І. В., Курас А. І. Проблеми безпеки в політико-правовому дискурсі. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1(62). С. 6-13.

21. Implementing Article 2(3) of Regulation (EC) No 2580/2001 on specific restrictive measures directed against certain persons and entities with a view to combating terrorism, and repealing Implementing Regulation (EU) 2020/1128 of 5 February 2021: Council implementing Regulation (EU) 2021/138. [Електронний ресурс] URL : https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/138/oj. (дата звернення: 25.05.2023)

References:

1. Pro zatverdzhennia Poriadku formuvannia pereliku osob, pov'iazanykh z provadzhenniam terorystychnoji diialnosti abo stosovno yakykh zastosovano mizhnarodni sanktsii: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 lystnia 2020 r. № 622. (2020) *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine*, 60, art. 1904. [in Ukrainian].

2. Expanding the Al-Qaida sanctions framework to include ISIS: UN SC Resolution 2253 (2015). [Electronic resource] N. p. URL : <https://www.derechos.org/peace/syria/doc/unscr113.html>. [in English].

3. Pro Sluzhbu bezpeky Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 25 bereznia 1992 r. № 2229-XII. (1992) *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada*, 27, art. 382. [in Ukrainian].

4. Plan dii shhodo udoskonalennia natsionalnoi systemy finansovoho monitornvhu za rezultatamy 5-ho raundu otsinky Ukrainy Komitetom MONEYVAL na 2020-2021 roky. (N. d.) [Electronic resource] N. p. URL : https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/330/%D0%9A%D0%BE%D0%BE%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F/MON_2020.pdf. [in Ukrainian].

5. Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999) 1989 (2011) and 2253 (2015) concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities. [Electronic resource] N. p. URL : <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1267>. [in English].

6. Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (1988). [Electronic resource] N. p. URL : <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1988>. [in English].

7. Kramarenko, Yu. M. (2021). Praktychne vykorystannia inozemnoho dosvidu v borotbi z orhanizovanyimi zlochnynyimi hrupamy, zlochnynyimi orhanizatsiiami abo zlochnynoiu spilnotoiu: metodychni rekomendatsii - *Practical use of foreign experience in the fight against organized criminal groups, criminal organizations or criminal community: methodological recommendations*. Dnipro: DDUVS. [in Ukrainian].

8. Reznikova O. O., Misiura A. O. (N. d.) Udoskonalennia normatyvno-pravovoho rehuliuвання borotby z teroryzmom v Ukraini: Analitichna zapyska. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. URL : https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-05/terror_UA-b03b7.pdf [in Ukrainian].

9. Zaiava MZS Ukrainy shchodo nelehitymnosti перебування Rosiiskoi Federatsii v Radi Bezpekiv OON ta Orhanizatsii Ob'ednanykh Natsii u tsilomu. (N. d.) [Electronic resource] N. p. URL : <https://mfa.gov.ua/news/zavava-mzs-ukravini-shchodo-nelehitymnosti-perebuвання-rosiiskovi-federatsiyi-v-radi-bezpeki-oon-ta-organizatsiyi-obyednanih-na-cij-u-cilomu> [in Ukrainian].

10. Rezoluciia SB OON 1373 (2001). [Electronic resource] N. p. URL : https://www.unodc.org/pdf/crime/terrorism/res_1373_russian.pdf [in Russian].

11. Perelik derzhav (iurvsdvktsii), shcho ne vikonuiut chy nenalezhnym chvorn vykonuiut rekomendatsii mizhnarodnykh, mizhuria dovkh orhanizatsii, zadiianykh u sferi borotby z lehalizatsiieiu (vidmyvanniam) dokhodiv, oderzhanykh zlochnnym shliakhom, abo finansuvanniam teroryzmu chy finansuvanniam rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia. (N. d.) [Electronic resource] N. p. URL : https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Res%20677%20sanction%20countries%20list/UKR_List_21.11.2022.pdf. [in Ukrainian].

12. Chvaliuk, A. M. (2023) *Rosiiska ahresia, okupovanyi Krym ta protydia finansuvanniu teroryzmu : materialy kruhloho stolu - Russian aggression, occupied Crimea and countering the financing of terrorism: materials of the round table (m. Odesa, 24 liutoho 2023 r.)*, 286-291. Odesa: Vydavnytstvo «Iurydyka». [in Ukrainian].

13. Rada z pytan zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, ode rzhanykh zlochnnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu roz pov siudzhennia zbroi masovoho znyshchennia: protokol zasidannia № 11 vid 04 chervnia 2021 r. (2021) [Electronic resource] N. p. URL : <https://www.fiu.gov.ua/assets/userfiles/330/RADA/PROTOKOL11.pdf>. [in Ukrainian].

14. Informatsiia pro vykonannia zakhodiv Richnoi natsionalnoi prohramy pid ehidoiu Komisii Ukraina – NATO na 2021 rik. (N. d.) [Electronic resource] N. p. URL : <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/Zvedena-tablytsya.pdf>. [in Ukrainian].

15. Perelik osib, poviazanykh iz zdiisnenniam terorystychnoi diialnosti abo stosovno yakvykh zastosovano mizhnarodni sanktsii: Nakaz Derzhavnoi sluzhby finansovoho monitoringu Ukrainy vid 7 zhovtnia 2010 r. № 183. (2010) [Electronic resource] N. p. URL : <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/Terror/BlackListFull.pdf>. [in Ukrainian].

16. Unilateral sanctions in the cyberworld: tendencies and challenges: note / by the secretary-general. Report Special Rapporteur on the negative impact of unilateral coercive measures on the enjoyment of human rights, Elena Dovgan, A/77/296. (N. d.) [Electronic resource] N. p. URL : <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/464/12/pdf/N2246412.pdf?OpenElement>. [in English].

17. Alekseenko, I. V. (2021). International terrorism as a political phenomenon. Problems of counteraction. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnu trishnikh sprav*

- *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Vol. 1 (110), 42-48.* [in Ukrainian].

18. Taldykin, O. V. (2019). Suchasni nedemokratychni formy derzhavnoho (politychno) rezhymu. [Modern non-democratic forms of state (political) regime] *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav - Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Vol. 1 (98), 44-50.* [in Ukrainian].

19. Global Terrorism Index 2022. (2022). [Electronic resource] N. p. URL : Retrieved from: <https://reliefweb.int/report/world/global-terrorism-index-2022>. [in English].

20. Aliexsieienko, I. V., Kuras, A. I. (2018). Problemy bezpeky v polityko-pravovomu dyskursi. *Правовий часопис Донбасу - Legal journal of Donbas, vol. 1 (62), 6-13.* [in Ukrainian].

21. Implementing Article 2(3) of Regulation (EC) No 2580/2001 on specific restrictive measures directed against persons and entities with a view to combating terrorism, and repealing Implementing Regulation (EU) 2020/1128 of 5 February 2021: Council implementing Regulation (EU) 2021/138. (N. d.) [Electronic resource] N. p. URL : Retrieved from: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/138/oj. [in English].

Стаття надійшла до редколегії 26.05.2023

Chvaliuk A., Candidate of Legal sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of general law disciplines of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)

ORGANIZATIONAL AND LEGAL OBSTACLES TO THE FORMATION OF THE UKRAINIAN LIST OF TERRORISTS

The designation of organizations or individuals as "terrorists", as a punishment or to create grounds for enhanced control, is not a new phenomenon. The United Kingdom has used the prohibition of certain organizations in its fight against terrorist groups in the North of Ireland since the 1920s. Other countries, such as Germany, have also banned extremist groups from their territory long before the events of September 11, 2001. However, it was the terrorist attacks in New York that gave impetus to strengthening international cooperation to combat terrorism, and pioneered the use of internationally agreed lists of target groups and individuals whose criminal terrorist activities have become cross-border. It took Ukraine almost two decades to create its own "terrorist list" in July 2020. However, in the two and a half years since the adoption of the Procedure for Compiling the List of Persons Associated with Terrorist Activities or Subject to International Sanctions, it has never been amended. This may be an indicator of the disconnect between practice and legislation and the existence of serious institutional problems in this area. The purpose of the study is to identify the factors that impede the formation of a list of persons associated with terrorist activities. The analysis of the procedure for the formation of the Ukrainian "terrorist list" and the results of the work of the SBU and the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine showed that these bodies, although vested with the relevant functions, are not engaged in the formation of the list. The reasons for this are the lack of the necessary legal framework and the low level of cooperation between the SBU and the MFA with other states and international organizations. The list itself, in turn, is a copy of the international "terrorist list" and has no impact on improving the situation with terrorism prevention in Ukraine. It has been established that it is almost impossible to include persons (organizations) engaged in terrorist activities on the territory of Ukraine in the national "terrorist list". The factors that impede the formation of the list of persons involved in terrorist

activities are as follows: Russia's place in the UN Security Council; the passive position of the SSU and the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine regarding the submission of proposals to other states and international organizations to include Russian terrorists in international "terrorist lists"; the sabotage by the Government of Ukraine of the process of adopting the resolution "On Approval of Evidentiary Standards of Reasonable Suspicion...", which is why no person (organization) can be included in the "terrorist list" in administrative proceedings.

Keywords: terrorism, terrorist financing, list of terrorists, Security Service of Ukraine, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine.